

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพการผลิตมะม่วงพันธุ์เขียวมรกตและพันธุ์โชคอนันต์เพื่อการค้า และเพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรค ในการผลิต การตลาดมะม่วงเพื่อการค้าของฟาร์มขนาดเล็ก ในจังหวัดลำพูน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ เกษตรกรผู้ปลูกมะม่วงจำนวน 155 คน ประกอบด้วย เกษตรกรผู้ปลูกมะม่วงพันธุ์เขียวมรกตจำนวน 105 คน และเกษตรกรผู้ปลูกมะม่วงพันธุ์โชคอนันต์จำนวน 50 คน การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสอบถามเพื่อทำการสัมภาษณ์เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าต่ำสุด (Minimum) และค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Weight Mean Score)

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกมะม่วงพันธุ์เขียวมรกตเพื่อการค้าส่วนใหญ่ร้อยละ 76.2 เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 46.32 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 67.6 มีสมาชิกในครัวเรือนจำนวน 5-6 คน ร้อยละ 62.9 มีแรงงานในครัวเรือนจำนวน 2-3 คน เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีที่ดินเป็นของตนเอง เกษตรกรร้อยละ 46.7 เรียนรู้การปลูกมะม่วงด้วยตนเอง และร้อยละ 51.5 เรียนรู้จากญาติพี่น้องและเพื่อนบ้านที่ประสบความสำเร็จ สำหรับเกษตรกรผู้ปลูกมะม่วงพันธุ์โชคอนันต์เพื่อการค้าส่วนใหญ่ร้อยละ 86.0 เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 49.18 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 เกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง

ร้อยละ 62.0 มีสมาชิกในครัวเรือนจำนวน 5-6 คน ร้อยละ 60.0 มีแรงงานในครัวเรือนจำนวน 2-3 คน ร้อยละ 48.0 มีการจ้างแรงงานชั่วคราว เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีที่ดินเป็นของตนเอง ร้อยละ 52.0 เรียนรู้การปลูกมะม่วงด้วยตนเองและร้อยละ 46.0 เรียนรู้จากญาติพี่น้องและเพื่อนบ้านที่ประสบความสำเร็จ

พื้นที่ปลูกมะม่วงพันธุ์เขียวมรกตเพื่อการค้า ของเกษตรกรเฉลี่ย 11.85 ไร่ มีจำนวนต้นมะม่วงที่ปลูกเฉลี่ย 706.57 ต้น อายุของต้นมะม่วงที่ให้ผลผลิตเฉลี่ย 4.90 ปี ได้ผลผลิตมะม่วงทั้งหมดเฉลี่ย 23,674.76 กิโลกรัมต่อปี ต้นทุนการผลิตเฉลี่ย 65,912.38 บาทต่อปี เกษตรกรมีผลตอบแทนจากการจำหน่ายผลผลิตโดยเฉลี่ย 194,938.57 บาทต่อปี ได้กำไรสุทธิเฉลี่ย 129,026.19 บาทต่อปี ในการผลิตเกษตรกรส่วนใหญ่ใช้แรงงานภายในครอบครัว สำหรับพื้นที่ปลูกมะม่วงพันธุ์โชคอนันต์เพื่อการค้าของเกษตรกรเฉลี่ย 14.50 ไร่ มีจำนวนต้นมะม่วงที่ปลูกเฉลี่ย 1,213.60 ต้น อายุของต้นมะม่วงที่ให้ผลผลิตเฉลี่ย 5.78 ปี จำนวนผลผลิตมะม่วงที่เกษตรกรได้รับทั้งหมดเฉลี่ย 38,609.40 กิโลกรัมต่อปี มีต้นทุนการผลิตเฉลี่ย 67,700 บาทต่อปี เกษตรกรมีผลตอบแทนจากการจำหน่ายผลผลิตมะม่วงโดยเฉลี่ย 264,663.40 บาทต่อปี ได้กำไรสุทธิเฉลี่ย 196,963.40 บาทต่อปี ในการผลิตเกษตรกรส่วนใหญ่ใช้แรงงานภายในครอบครัว

ปัญหาและอุปสรรคในการผลิตมะม่วงพันธุ์เขียวมรกตเพื่อการค้าของเกษตรกรคือ โรคและแมลงศัตรู คุณภาพมาตรฐานของผลผลิต ราคาปัจจัยในการผลิต วัสดุอุปกรณ์การผลิต และความรู้และเทคโนโลยีในการผลิต สำหรับปัญหาอุปสรรคในการผลิตมะม่วงพันธุ์โชคอนันต์เพื่อการค้า คือ ราคาจำหน่ายผลผลิต คุณภาพมาตรฐานของผลผลิต โรคและแมลงศัตรู และความรู้และเทคโนโลยีในการผลิต

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้คือ ควรมีเจ้าหน้าที่ของรัฐไปให้ความรู้แก่เกษตรกรในเรื่องเทคโนโลยีการผลิตมะม่วงที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น และการวางแผนการผลิตที่มีประสิทธิภาพตรงกับความต้องการของตลาดทั้งภายในและต่างประเทศ ควรให้ความรู้ด้านวิทยาการภายหลังการเก็บเกี่ยวผลผลิตแก่เกษตรกร ได้แก่ การคัดเกรด การบรรจุหีบห่อ และการเก็บรักษา หน่วยงานของรัฐควรให้ความช่วยเหลือสนับสนุนในด้านปัจจัยการผลิต และให้ความรู้ในด้านการปฏิบัติดูแลรักษาป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูมะม่วง แก่เกษตรกรอย่างถูกต้อง เพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกมะม่วงเพื่อการค้าต่อไป